

KÜRTLER, ALEVİLER VE MÜLTECİLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILARA İLİŞKİN 1

HAZİRAN-31 AĞUSTOS 2022 TARİHLERİ BASIN TARAMASI RAPORU

Son yıllarda artan göç akınlarıyla birlikte ve Siyasetçilerin de giderek daha sık gündeme getirdiği, politika yapma ve toplumu etkileme/yönlendirmede etkili gündemlerden biri olarak işlevselleştirdiği, ötekileştirme içeren söylem ve eylemler yerleşik bir ırkçılık refleksinin varlığına dair işaretleri arttırmıştır. Mültecilik meselesi başta olmak üzere Kürtçe sanat etkinliklerinin yerel idarelerce yasaklanması ile de tanıklık ettiğimiz, Kürtlere, Mültecilere ve Alevilere yönelik ayrımcı uygulamaların yükseldiği bu dönem yerleşik ırkçılık reflekslerinin belli açılardan olağanlaşmasına da vesile olacak riskleri de beraberinde getirmiştir.

Sosyo-Politik Saha Araştırmaları Merkezi olarak, belli dönemlerde artış gösteren Mültecilere Kürtlere ve Alevilere dönük ötekileştirme içeren söylem ile eylemlerin yerleşik bir ırkçılık refleksinin varlığına dair işaretler taşıdığı kaygısı ile başlattığımız ve farkındalık yaratma amacıyla yürüttüğümüz “Kürtler, Aleviler Ve Mültecilere Yönelik İrkçi Saldırlara İlişkin Basın Taraması” çalışmasının beşincisini bu amaçla yayınlıyoruz.

İlkini Haziran-Ağustos 2021 döneminden başlatıp 3 aylık periyotlarla yayınladığımız Basın Taramasının Haziran-Ağustos 2022 dönemini kapsayan 3 aylık periyotta toplamda en az 33 ırkçı/ötekileştirici/yok sayan haber basına yansımıştır.

Uzun zamandır Türkiye’de iktidar ve muhalefetin söylemleriyle ve bu dolayımnda gelişen toplumsal reflekslerle; ötekileştirme, kutuplaştırma, yok sayma, kendinden görmeme gibi kavramlarla tanımlanan; kişilerin etnik, bölgesel ve inançsal farkları nedeniyle belirtilen davranış biçimlerine maruz bırakıldıklarını gösteren çok sayıda haberle karşılaşyoruz.

3 aylık periyotlarla yayınlamaya çalıştığımız, bahsi geçen kimliklere yönelik söylem ve eylem düzeyindeki ayrımcı, ötekileştirici, ırkçı saldırılara ilişkin basın taraması (Mezopotamya Ajansı, Evrensel Gazetesi ve Bianet.org üzerinden) yine ilgili basın kuruluşlarındaki haberlerin taranması ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışmaya başladığımız ilk dönemden itibaren hem Kürtlere hem Mültecilere dönük ırkçı/ötekileştirici/yok sayan olayların nerdeyse hiç değişmeden devam ettiği görülmektedir.

Kültür sanat alanı üzerinden Kürtçe’ye ve bu dolayımndan Kürt Kimliğine yönelen ırkçı/ötekileştirici/yok sayan eylemler, mevsimlik işçilerden, kamu kurumlarında Kürtçe tercüman bulundurulmamasına kadar geniş bir yelpazede yok sayma sürecine devam etmektedir. Kürtçe gazete ve dergilerin yaşadığı baskılar ile özellikle cezaevlerine Kürtçe ve Kürt Tarihi ile ilgili kaynakların alınmaması bu uygulamaların neredeyse normal ve sıradan bir hal aldığını göstermektedir.

Mültecilere yönelik olarak ise özellikle belli siyasi çevrelerin süreklileştirmeye çalıştığı yalan-yanlış bilgilerle günden güne artan bir nefret ortamı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bunun sonucunda ise her gün artarak çoğalan mülteci şiddeti ve nefreti haberleriyle karşılaşyoruz. Özellikle kadın ve çocukların sokağa çıkmaya korktuğu, gündelik hayatın rutinlerinden kopmaya başladıkları bir nefret ikliminde yaşamının kaygısını hissettikleri görülüyor.

Gerçekleşen taramaya göre sadece bahsi geçen dönem içerisinde, Kürt kimliğine ve diline yönelik bahsedilen Saiklerle basında en az 18 saldırı/yok sayma haberi yer almıştır. (Tablo-1)

Devamla, aynı dönem içerisinde Mültecilere yönelik bahsedilen Saiklerle basında en az 12 saldırı haberi yer almıştır. (Tablo-2)

Yine aynı dönem içerisinde Alevilere yönelik bahsedilen Saiklerle basında en az 3 saldırı haberi yer almıştır. (Tablo-3)

Bunlarla birlikte Medya taraması esnasında, “olay” olarak haber kaydı düşmeyen, ancak Mültecilerin önemli bir kısmının yaşadıkları kentlerde, mahallelerde, gündelik hayatları içinde olağan bir dışlanmaya, ötekileştirilmeye maruz bırakıldığını anlatan pek çok hayat hikâyesi anlatılarına, yazılara rastlanmıştır.

TABLO-1: 01.06.2022/31.08.2022 TARİHLERİ ARASI KÜRTLERE YÖNELİK IRKÇI SALDIRILAR

KİŞİ	CİNSİYET	OLAY	YER	TARİH
		Adana Büyükşehir Belediyesi Tiyatro Salonu'nda oynanması beklenen "Tartuffe" adlı Kürtçe oyunu Adana Valiliği tarafından yasaklandı. Adana Valiliği'ne tiyatro oyunu için yapılan başvuru reddedildi. Adana Valiliği, "Tartuffe" adlı Kürtçe oyununu seyirciyle buluşmasını "uygun görülmemiştir" diyerek, yasakladı.	ADANA	4.06.2022
		"Kamu güvenliği" gerekçe gösteren Mersin Valiliği, "Tartuffe" adlı Kürtçe tiyatro oyununu yasakladı.	MERSİN	6.06.2022
		Van'daki Adalet Nöbeti'nde tutuklu yakının Kürtçe konuşmasına, "Türkçe, konuşacaksınız konuşun. Sizleri dinlemek istemiyorum" yanıtı veren polise tepki gösterildi.	VAN	8.06.2022
		15 yaşındaki bir çocuğun Afgan mültecilerin öldürdüğü iddiasıyla basılan kağıt toplama deposunda, bi grup "burada kürtleri istemiyoruz" "vatani bölemezsiniz" sloganlarıyla içerdeki insanlara saldırıp depoyu kundakladılar.	İSTANBUL/ATAŞEHİR	12.06.2022
		Bir düğünde sarı kırmızı yeşil renklerde puşi taktıkları için damat ve davetli 9 kişi tutuklandı	İSTANBUL/ESENYURT	12.06.2022
		Selahattin Demirtaş fotoğrafının üzerinde olduğu tişörtü bahane eden polisler, anne ve çocuğunu gözaltına aldı.	VAN	15.06.2022
		Batman Belediyesi kayyımı, Kine Em Parkı'nda bulunan Kürt Şair ve yazar Cegerxwîn'in büstünü kaldırdı.	BATMAN	21.06.2022
VEYSİ BELTEKİN		Efeler ilçesindeki bir düğünde Kürtçe şarkı söyleyen müzisyen Veysi Belketin, "örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla gözaltına alındı.	AYDIN	27.06.2022
		Milli Eğitim Bakanlığı, 2022 atama döneminde Kürtçe öğretmenliğine 3 kontenjan ayırdı.	ANKARA	4.07.2022
		Pamukkale ilçesi İncilipınar Mahallesi'nde oturan Kürt bir ailenin, "Bu mahallede Kürtlerin ne işi var? Sizi öldüreceğim" diyen bir kişinin saldırısına uğradığı belirtildi.	DENİZLİ/PAMUKKALE	20.07.2022
		AKP'li Keçiören Belediyesi, Bağlum'da bakanlığın verdiği hayvancılık desteğine uygun bulunan Kürtlere ait ahırları yıktı, belediyede akrabası olanların ahırlarına ise dokunmadı.Yurttaşların, "Kürt olduğumuz için bu uygulamaya maruz kaldık" sözlerini, aynı semtin cadde üzerinde, mahallenin göbeğinde bulunan ama yıkılmayan ahırlar doğruladı.	ANKARA/KEÇİÖREN	21.07.2022
		İBB'nin Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı Okmeydanı'ndaki Anadolu Parkı'nda faaliyete soktuğu tuvaletlerdeki 8 dilli levhada Kürtçeye yer vermemesi tepkiyle karşılandı.	İSTANBUL	22.07.2022
PERVİN ÇAKAR		Kürt sanatçı Pervin Çakar, repertuarında Kürtçe eserler olması nedeniyle Artuklu Üniversitesi'nin kendisine salon vermediğini belirtti.	MARDİN	31.07.2022

		HDP Adana Gençlik Meclisi'nin düzenlediği Kemal Kurkut Futbol Turnuvasının son maçında sahada çalan Kürtçe müzik polis müdahalesiyle kapatıldı. Müzüğün kapatılmaması durumunda polis sahayı kapatacağını belirtti.	ADANA	7.08.2022
		Kürtçe müzik yapan müzisyenler İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı zabıta ekiplerinin engellemelerine maruz bırakıldı. Zabıta, müzisyenleri çalıştıkları bölgelerden kaldırıyor ve müzik yapmalarını engelliyor.	İSTANBUL	8.08.2022
		Kürt sanatçı Onur Evin, yeni albümü "Em Nadin"ın tanıtımı için konser başvurusu yaptığı İBB, "tadilat var" diyerek salon vermedi.	İSTANBUL	21.08.2022
Makbule Özer	K	Kürtçe tercüman olmadığı gerekçesiyle 80 yaşındaki hasta tutuklu Makbule Özer'in öyküsünü dinleyemeyen ATK, eski raporlara dayanarak rapor hazırlayacak.	VAN	26.08.2022
		Diyarbakır'dan Sakarya'ya giden mevsimlik işçiler, evlerinde 30 kişilik grubun saldırısına maruz kaldı	SAKARYA	30.08.2022

TABLO-2: 01.06.2022/31.08.2022 TARİHLERİ ARASI MÜLTECİLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILAR

KİŞİ	CİNSİYET	OLAY	YER	TARİH
Sherifi El Ahmed	E	Bağcılar'da Suriyeli işçilerin yaşadığı evin camlarına vurarak hakaret eden kişilerden biri, dışarı çıkan 22 yaşındaki Sherifi El Ahmed'i tabancayla başından vurarak öldürdü.	İSTANBUL/BAĞCILAR	6.06.2022
		Ankara Çankaya'da Arap ve Afrika yemekleri yapan "Saab" restoranın tabelası, tabelada sarı, kırmızı ve yeşil renkler olduğu gerekçesiyle beyaza boyandı.	ANKARA/ÇANKAYA	20.06.2022
		Harmandalı GGM'den zorla çıkarılan 226 mülteci ile Ankara'dan da 78 mülteci olmak üzere toplam 304 Afgan mülteci sınır dışı edildi	İZMİR-ANKARA	23-24.06.2022
		Osmaniye'de geçici sığınma merkezinden tellerden atlayarak çıkan mültecilerin siviller tarafından silahla kovalandığı ve darbedildiği görüntüler paylaşıldı. Valilik 35 kişinin bulunduğunu açıkladı.	OSMANİYE	2.07.2022
		Van'ın Saray ilçesine bağlı Karahisar Mahallesi'nde mültecileri taşıyan minibüs korucu ve askerler tarafından tarandı. Saldırıda 4 yaşındaki bir çocuk hayatını kaybetti, 13 kişi de yaralandı.	VAN	3.07.2022
		Zafer Partisi, mültecilerin sınır dışı edilmesine ilişkin stant açarak, imza topladı.	ANKARA	22.07.2022
		Bolu belediye başkanı Tanju Özcan, Mezar yeri satın alan Iraklı bir mültecinin aldığı mezar yerlerinin kararını iptal ettirdi.	BOLU	10.08.2022
		Bolu'da parkta oturan 4 Suriyeliye, "Niye oturuyorsunuz burada, defolun gidin ülkemizden" diyen 4 kişi bıçakla saldırdı.	BOLU	14.08.2022
		İzmir Valiliği, Basmane sokaklarında Afrikalı mültecilere yönelik 'operasyon' başlattı. Bölge esnafının verdiği bilgilere göre bu sabah emniyet güçleri kayıtlı ya da oturma izni olmayan Afrikalı mültecileri zorla otobüslere bindirmiş ve nereye götürüldükleri bilinmiyor.	İZMİR	18.08.2022
		Adı işkence ve "intihar" ile gündeme gelen Kayseri Geri Gönderme Merkezi'nde ters kelepçe ile yüz üstü yere yatırılan göçmenlere sözlü ve fiziksel işkence görüntülendi.	KAYSERİ	22.08.2022
		İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun imzaladığı karara göre, İstanbul'da turistler ve göçmenler, bayramlar ve resmi tatillerdeki ücretsiz ulaşım uygulamasından faydalanamayacak. İmamoğlu'nun imzasıyla hayata geçirilen İstanbulkart kişiselleştirme uygulamasıyla, kayıt dışı kaçak göçmenlerin toplu ulaşımı kullanması da engellenecek.	İSTANBUL	22.08.2022
		Bursa'da Alanyurt yolu üzerinde kendisinden sigara isteyen şahıslara 'sigaram yok' diyen Suriyeli mülteci genç bıçaklı saldırıya uğradı.	BURSA	24.08.2022

TABLO-3: 01.06.2022/31.08.2022 TARİHLERİ ARASI ALEVİLERE YÖNELİK İRKÇİ SALDIRILAR

KİŞİ	CİNSİYET	OLAY	YER	TARİH
		Tokat'ın Zile ilçesine bağlı Karacaören ve Karşıpınar Alevi köylerinde yaşayanlar, köylerinin yollarını yapılmadığını açıkladı. Köylüler, "Alevi oldukları için yollarının yapılmadığı" görüşünde.	TOKAT/ZİLE	28.06.2022
		Ankara'da Ana Fatma Cemevi'ne, Şah-ı Merdan Cemevi'ne, Gökçebel Köy Derneği'ne ve Türkmen Alevi Bektaşî Vakfı'na eş zamanlı saldırı girişimi yapıldı.	ANKARA	30.07.2022
		Balıkesir'in Edremit ilçesine bağlı Güre köyünde genellikle alevilerin yaşadığı iki sokağın kesişimine kısa bir süre önce bir evin duvarına ayyıldız çizilip, "Herkes'e Mermi, Bundan Sonra" yazılmış.	BALIKESİR	21.08.2022